

Національна академія державного управління
при Президентіві України
Дніпропетровський регіональний
інститут державного управління

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ
ЄВРОПЕЙСЬКОЇ
ТА ЄВРОАТЛАНТИЧНОЇ
ІНТЕГРАЦІЇ УКРАЇНИ**

Матеріали 17-ї регіональної
науково-практичної конференції
(14 травня 2020 р., м. Дніпро)

Дніпро
ДРІДУ НАДУ
2020

Схвалено до друку рішенням Вченої ради Дніпропетровського регіонального інституту НАДУ при Президентіві України від 09 червня 2020 р., протокол № 03/233.

Редакційна колегія:

Л.Л. Прокопенко (голов. ред.), д-р держ. упр., проф.,
С.І. Бородін, д-р іст. наук, проф., О.М. Рудік, канд. політ. наук, доц.,
В.В. Баиштанник, д-р держ. упр., проф., І.Д. Шумляєва, канд. держ. упр., доц.,
А.П. Лимар, канд. іст. наук, доц., Н.М. Рудік, канд. держ. упр., доц.,
О.В. Овдін, канд. іст. наук, доц., Г.Д. Голубчик, канд. іст. наук, доц.,
Н. О. Бойко (відп. секретар).

А 43 **Актуальні** проблеми європейської та євроатлантичної інтеграції України: матеріали 17-ї регіон. наук.-практ. конф. 14 трав. 2020 р., м. Дніпро / за заг. ред. Л.Л. Прокопенка. – Д. : ДРІДУ НАДУ, 2020. – 392 с.

Уміщені матеріали доповідей учасників щорічної регіональної науково-практичної конференції «Актуальні проблеми європейської та євроатлантичної інтеграції України» щодо проблем та перспектив процесу набуття Україною членства в Європейському Союзі та Організації Північноатлантичного Договору (НАТО).

Розраховано на фахівців державного управління, працівників органів державної влади та місцевого самоврядування, науковців, викладачів, слухачів Національної академії державного управління при Президентіві України, а також буде корисним для всіх, кого цікавить окреслене коло проблем.

© ДРІДУ НАДУ, укладання,
оригінал-макет, 2020

СЕКЦІЯ 1

Європейський Союз: історія, інститути, політика, управління

БОНДАРЕНКО Віктор. Європейський Союз: історія, інститути, політика, управління	10
БУТИРСЬКА Тетяна. Асиметрія справедливості і несправедливості і причини її прояву в державі	14
ГУРТОВА Юлія. Принцип професіоналізму судді в європейському праві	17
ГУСАК Ірина. Світові тенденції становлення державної політики у сфері управління персоналом органів влади в Україні	20
ДРИЧАК Станіслав. Сутність та значення іноземних інвестицій	24
КОЛЄДА Ганна. Політики та практика Європейського Союзу щодо питань публічного управління сферою туризму	26
КОЛІСНІЧЕНКО Наталя. Іншомовне навчання в системі публічного управління у контексті європейської мовної політики	30
ЛАЗАРЄВА Леся. Європейський досвід забезпечення права людини на охорону праці під час дистанційної роботи	33
ЛАХИЖА Микола. Диджиталізація: досвід та підходи Європейського Союзу	37
ЛУК'ЯНОВА Ірина. Еволюція арктичної політики Європейського Союзу	39
ПОЛТОРАЦЬКА Наталя. Соціальні виклики на шляху європейського сталого розвитку	41
РУДІК Надія. Принципи Європейської опори соціальних прав та їх практика реалізації в ЄС	43
РУДІК Олександр. Робочі методи Європейської Комісії Уреули фон дер Ляєн: прагнення більшого в ЄС та поза його межами	49
РУДІК Олександра. Посилення обумовленості як один із шляхів активізації процесу вступу в ЄС країн регіону Західних Балкан	54
ТИМЧУК Айна. Забезпечення когерентності публічного управління як принцип європейської політики сталого розвитку	60
ХОЖИЛО Ірина. Ключові стратегії політики Європейського Союзу в контексті Covid-19	61

СЕКЦІЯ 2

Відносини Україна – ЄС в контексті Угоди про асоціацію

БАЗЕНКО Григорій. Імплементация норм ЄС у сфері рибного господарства до законодавства України	65
БУКАНОВ Григорій. Євроінтеграційні орієнтири державного управління в екологічній сфері	68

<i>ВАСИЛЕНКО Андрій</i> . Значення відкритого реєстру дослідницьких інфраструктур для залучення України до Європейського дослідницького простору	70
<i>ВЛАСЮК Валерій</i> . Інтеграційні спрямування країни, покладаючись на електронні носії	72
<i>ГАНЗЮК Олександр</i> . Перспективи укладення Угоди про оцінку відповідності та прийняття промислової продукції (АСАА) України з ЄС	75
<i>ГОРДІЄНКО Оксана, ДЗЯД Олена</i> . Прогрес виконання Угоди про асоціацію Україна – ЄС в галузі сільського господарства	78
<i>ДЗЯД Олена, ГРЕЧИН Кирило</i> . Перспективи запровадження європейських правил і стандартів з надання державної допомоги підприємствам та запобігання монополізації ринків в Україні	82
<i>ДРОБОТ Анна</i> . Перспективи реформування митниці України у контексті імплементації угоди про асоціацію з ЄС	85
<i>ДУРМАН Микола</i> . Регуляторні зобов'язання України в рамках виконання угоди про асоціацію «Україна – ЄС»	89
<i>КАДУК Наталя</i> . Шляхи вдосконалення державної політики України у сфері європейської інтеграції	92
<i>КАЛАШНИК Надія</i> . Роль громадських організацій в процесах реалізації прав національних меншин в сучасній Україні	94
<i>ЛИСАЧОК Алла</i> . Історичний аспект розбудови відносин Україна – ЄС та його вплив на інвестиційну безпеку держави	97
<i>МЕЛЬНИЧЕНКО Віктор</i> . Наближення законодавства України до <i>acquis</i> ЄС: зміст інституціонального супроводу	100
<i>НОВІКОВ Денис</i> . Вимоги Угоди про асоціацію щодо трудових прав та рівень їхнього виконання	104
<i>ПАРСЕНЮК Владлена</i> . Сучасні проблеми та перспективи асоціації «Україна – ЄС» у сфері освіти, навчання та молоді	107
<i>ПРОЦЬКО Максим, ДЕМ'ЯНЧЕНКО Анастасія</i> . Особливості реалізації можливості громадян України скористатися свободою вільного руху осіб у Європейському Союзі в контексті права на свободу пересування. Міжнародний досвід держав ЄС	110
<i>СТРЕЛЬЦОВ Володимир</i> . Захист та забезпечення дотримання прав інтелектуальної власності в рамках Угоди про Асоціацію між Україною та ЄС	112
<i>ТІШКОВА Наталія</i> . Впровадження європейських засад у систему державного моніторингу у галузі охорони атмосферного повітря: українські реалії	116
<i>ТОМАШЕВСЬКА Антоніна</i> . Розвиток польсько-української співпраці: аспект ЄС та НАТО	118
<i>УСЕНКО Інна</i> . Поняття юридичної відповідальності в сфері охорони вод	121
<i>ХРІДОЧКІН Андрій</i> . Юридичні аспекти адаптації нормативної бази	

публічного адміністрування у сфері інтелектуальної власності до вимог законодавства Європейського Союзу	123
<i>ШЕВЧУК Юлія</i> . Вплив Угоди про асоціацію між Україною та ЄС на розвиток готельної сфери в Україні	126

СЕКЦІЯ 3

Публічне управління та публічна служба в країнах ЄС: досвід для України

<i>АКІМОВ Олександр</i> . Досвід зарубіжних країн щодо розвитку кадрового потенціалу публічного управління у системогенезі державно-управлінської діяльності	129
<i>АКІМОВА Людмила</i> . Міжнародний досвід державного управління забезпеченням економічної безпеки держави в Україні	133
<i>АЛЬВАН Амро</i> . Сучасна модель реалізації державного управління у сфері забезпечення національної безпеки	138
<i>АНГЕЛОВ Юрій, БАШТАННИК Віталій</i> . Реалізація конституційних норм в особливих умовах державотворення: європейський досвід та Україна	141
<i>АРХИПЕНКО Іван</i> . Зарубіжний досвід управління регіональним розвитком ..	144
<i>БАШТАННИК Алла</i> . Особливості реалізація державної влади в системі публічного управління в умовах трансформаційної кризи	148
<i>БОБРОВСЬКИЙ Олексій</i> . Технологізація публічного управління як чинник пришвидшення застосування в Україні досвіду країн ЄС	151
<i>БОЙКО Наталя</i> . Інститут конституційної скарги в публічному управлінні: європейський досвід для України	154
<i>ВОЛОШЕНЮК Анна</i> . Бренд-орієнтоване управління в системі вищої освіти України на досвіді країн Європейського Союзу	157
<i>ВОРОНА Петро, РОДИНСЬКИЙ Ігор</i> . Дострокові парламентські вибори, як механізм перезавантаження або примусу для єднання політичних еліт: досвід Ізраїлю	160
<i>ГАЦУЛЯ Олексій</i> . Особливості публічноуправлінських реформ в умовах конституційних змін	165
<i>ГОЙ Олесь</i> . Зарубіжний досвід удосконалення стратегічного управління в публічному секторі	167
<i>ГОЛИНСЬКИЙ Владислав</i> . Публічноуправлінські проблеми міжнародної інтеграції морського транспорту України	170
<i>ГОЛОЛОБОВ Сергій</i> . Польський досвід взаємодії громадських організацій у сфері культури з органами публічної влади: уроки для України	172
<i>ГОНЧАРУК Наталя</i> . Публічне управління в країнах Європейського Союзу: досвід для України	174
<i>ГРЕШНИХ Наталя</i> . Європейський досвід управління загальною середньою освітою	178

<i>ГРИНЬ Дмитро</i> . Європейський досвід використання соціальних мереж органами публічної влади	181	<i>МАЗАК Андрій</i> . Трансформація ролі знань в контексті європейської інтеграції України	237
<i>ГУРЖИЙ Олена</i> . Досвід функціонування системи громадського моніторингу і контролю публічного управління в країнах ЄС: досвід для України	184	<i>МАЙМЕСКУЛ Олександр</i> . Актуальні проблеми ведення Державного реєстру виборців в Україні	240
<i>ДУРМАН Олена</i> . Роль міжнародних блоків у вирішенні міжнародних проблем	188	<i>МАКАШОВ Валерій</i> . Політика рухової активності населення в країнах ЄС: аспекти національних дій	244
<i>ЗИНЧЕНКО Георгій</i> . Контроль за діяльністю органів місцевого самоврядування в країнах ЄС досвід для України	191	<i>МАЛЕЦЬКА Наталія</i> . Європейський освітній простір: виклики та завдання для України	247
<i>КАЛІНІН Максим</i> . Інструменти аутсорсингу в місцевих органах публічної влади: європейські практики	194	<i>МАЛІМОН Віталій</i> . Особливості державної політики в сфері культури: польський досвід	250
<i>КАРПА Марта, КОЛЕСНИК Володимир</i> . Реформування державного управління України відповідно до стандартів публічного управління ЄС	197	<i>МАМАТОВА Тетяна, БОРТНИК Олена</i> . Ділова досконалість та загальна схема оцінювання (SAF)	253
<i>КАРПЕНКО Наталя, ШМОРГУНЕНКО Вадим</i> . SMART-технології розумного регіону	200	<i>МАРЧИШИН Адріана</i> . Організаційно-правовий механізм публічного управління у сфері містобудування в країнах ЄС	257
<i>КІРСЄВ Євген</i> . Мотивація праці працівників органів публічного управління в умовах євроінтеграції	202	<i>МИХАЙЛОВ Максим</i> . Відповідність міжнародним нормам інформаційно-комунікаційного забезпечення виборчого процесу в Україні	260
<i>КЛЮЦЕВСЬКИЙ Володимир</i> . Програма розвитку організації об'єднаних націй в Україні	205	<i>МУКАН Іван</i> . Мережа вищих судів як один з елементів механізму виконання рішень Європейського суду з прав людини	263
<i>КОГУТ Петро</i> . Персоніфікація політичної влади в контексті європейського розуміння публічності управління	208	<i>МУНЬКО Анна</i> . Етика в місцевому самоврядуванні: досвід просування в європейських країнах	266
<i>КОСТЄННИКОВ Дмитро</i> . Міжнародний досвід публічного регулювання інтеграції кваліфікованої робочої сили	211	<i>НІКІШИНА Надія</i> . Європейський досвід публічного управління	269
<i>КОТУХ Євген</i> . Особливості політики у сфері кібербезпеки в умовах євроінтеграції	214	<i>ОВДІН Олександр</i> . Проблема державних боргів у країнах ЄС на сучасному етапі	272
<i>КУДРЯВЦЕВА Марія</i> . Інституціональні критерії системного реформування публічного управління	217	<i>ОРГІЄЦЬ Оксана</i> . Краудсорсинг як інструмент розвитку інституційної пам'яті в органах державної влади	275
<i>КУЛЬЧІЙ Інна</i> . Перспективи імплементації європейського досвіду у процесі реалізації менеджмент-орієнтованого публічного управління на рівні розвитку	219	<i>ПАДАФЕТ Юлія</i> . Зміна рівня привабливості праці в інституціях ЄС як наслідок реформи євробюрократії	278
<i>ЛЕБЄДЄВА Надія</i> . Питання публічного управління культурою в Європейському Союзі	223	<i>ПАРХОМЕНКО-КУЦЕВІЛ Оксана, МОЗУЛЬ Наталія</i> . Формування дієвого суспільного контролю судової влади в Україні	281
<i>ЛЕМЕЦЬ Марія</i> . План дій ЄС з прав людини та демократії 2020 – 2024: виклики та перспективи для правосуддя в Україні	226	<i>ПИРОГОВА ЮЛІЯ</i> . Становлення системи управління людськими ресурсами в публічній службі: європейські тенденції	284
<i>ЛЄБЄДЄВА Ярославна</i> . Міждержавні двосторонні угоди щодо підтримки національних меншин як дієвий напрям етнонаціональної політики України	229	<i>ПРОКОПЕНКО Леонід</i> . Порядок присудження наукових ступенів у Польщі	286
<i>ЛИМАР Андрій</i> . Європейська практика надання безкоштовної консультаційної правової допомоги та відшкодування судових витрат на неї (на прикладі ФРН)	232	<i>ПРОНЬ Леся</i> . Публічне управління в країнах ЄС під час пандемії Covid-19: досвід для України	288
<i>ЛОБОДЕНКО Катерина, ПОМАЗА-ПОНОМАРЕНКО Аліна</i> . AI-технології реалізації правозахисної державної політики: Україна й ЄС	235	<i>РАГІМОВ Фаїз</i> . Удосконалення регіонального управління як напрям модернізації публічного управління в умовах євроінтеграційного курсу України	292
		<i>РАЧИНСЬКА Олена</i> . Розвиток комунікативного процесу у сфері публічного управління	295
		<i>РОМАНЕНКО Тетяна</i> . Визначення рівнів володіння іноземною мовою здобувачів спеціальності «Публічне управління та адміністрування» в контексті формування панєвропейського простору (на прикладі ОРІДУ НАДУ при Президентіві України)	298

<i>САВОСТЕНКО Тетяна.</i> Механізми стимулювання розвитку будівельної галузі: досвід європейських країн	300
<i>САХАРОВА Катерина.</i> Шляхи надходження України до європейського інтелектуального простору	304
<i>СЕГІДА Поліна.</i> Проблеми якості надання адміністративних послуг в Україні	306
<i>СЕМЕНІХІНА Юлія.</i> Європейський досвід забезпечення взаємодії держави і суспільства в контексті громадської експертизи, як форми громадського контролю	309
<i>СОРОКА Марина.</i> Європейський погляд на підхід смарт-спеціалізація	312
<i>ТКАЧ Лілія.</i> Удосконалення публічно-управлінської процедури в Україні	315
<i>ТОРЧИНЮК Вадим.</i> Сучасний стан реформування судової влади у контексті конституційних змін: європейський досвід та Україна	317
<i>ТРЕЩОВ Мирослав.</i> Досвід монетарної і бюджетно-фіскальної політики ЄС для України щодо подолання економічних наслідків пандемії	320
<i>УСТИМЧУК Ольга.</i> Адаптація досвіду ЄС щодо розвитку економічної складової управління галуззю охорони здоров'я	323
<i>ФІСЕНКО Наталія.</i> Клієнтоспрямована стратегія надання державних послуг: європейський досвід	326
<i>ХАССУН Мухамед Абдель Маджет.</i> Проблематика суб'єкт-об'єктного аналізу механізмів державного управління у сфері дипломатії	329
<i>ХМІЛЬ Тетяна.</i> Співвідношення реальності та іміджу в інформаційну епоху	332
<i>ХОМІЧ Юрій, ЧОРНИЙ Олександр.</i> Публічноуправлінська діяльність у сфері забезпечення прав і свобод громадян в системі правоохоронних органів	334
<i>ХРУЩ Сергій.</i> Європейський досвід розвитку інститутів територіальних громад	337
<i>ЧЕРЕДНИЧЕНКО Анастасія.</i> Імплементация європейських цінностей в український простір	340
<i>ЧОРНОМОРЕЦЬ Юлія.</i> Принципи як різновид організаційно-правового забезпечення діяльності адвокатури	342
<i>ШИКЕРИНЕЦЬ Василь, ПОЛЬОВА Леся, ЗАРІЧНЯК Андрій.</i> Застосування зарубіжного досвіду та особливостей реалізації державної політики в сфері культури	345
<i>ШПЕКТОРЕНКО Ігор, КОМАРОВА Катерина.</i> Теоретичні основи додаткового навчання депутатів місцевих рад України	349
<i>ШУМЛЯЄВА Ірина.</i> Місце принципу законності в конституційно-правовому регулюванні діяльності публічної адміністрації європейських країн	353
<i>ЩЕДРІН Юрій.</i> Державне антикризове управління в Європейському Союзі: досвід для України	356

<i>ЩЕРБАКОВ Павло.</i> Зарубіжний досвід використання кластерного підходу у сфері охорони здоров'я	359
<i>ЮХНО Ірина.</i> Реформування судової влади в Україні в контексті європейської інтеграції	363

СЕКЦІЯ 4

Україна – НАТО:

проблеми та перспективи євроатлантичної інтеграції

<i>БРЕЖНЄВА Тетяна.</i> Пріоритетні елементи потенціалу НАТО: стратегічні авіап перевезення та роль України	366
<i>ГІРМАН Алла.</i> НАТО: еволюція невоєнних аспектів діяльності	371
<i>ГРИЦИНА Ярослав.</i> Удосконалення правового механізму європейської системи колективної безпеки у сфері захисту прав і свобод людини в контексті загроз «гібридної війни»	373
<i>КРЕМЕНА Олена.</i> Комплексний пакет допомоги НАТО Україні	376
<i>МОЛОДЦОВ Олександр.</i> Інституціонально-ідеологічний аспект євроатлантичної інтеграції України	380
<i>НЕСМАШНА Тетяна.</i> Партнерство України з НАТО: перспективи партнерства розширених можливостей	383
<i>РУДІК Олександр.</i> Досвід НАТО у боротьбі з сексуальним та гендерно обумовленим насильством, пов'язаними з конфліктом	386

Зокрема основою системогенезу державно-управлінської діяльності в більшості країнах визначено такі принципи як: демократизація державного управління і державної служби; орієнтація на пересічного громадянина, який, будучи клієнтом публічних служб, виступає споживачем публічних послуг; орієнтація на кінцевий результат; рентабельність управління; простота управління. Системогенез як розвиток державно-управлінської діяльності в нашій країні багато в чому спрямований на досягнення тих самих цілей, що і модернізація державного управління за кордоном: підвищення ефективності діяльності, раціональності в побудові управлінських структур, простоти в управлінні, демократизації, досягненні високих кінцевих результатів.

Список використаних джерел

1. Акімов О. О. Кадрові процеси у державному управлінні // Теорія і практика державної служби: матеріали науково-практичної конференції (11 листопада, м. Дніпро). – Дніпро : ДРІДУ НАДУ, 2016. – С. 99 – 101.
2. Василенко И. А. Административно-государственное управление в странах Запада: США, Великобритания, Франция, Германия. – М.: Логос, 1998. – 200 с.
3. Тарасова Н. И. Государственные работники США. – М., 1992. – 240 с.
4. Стрижов С. Повышение квалификации управленческих кадров: опыт США // Российский экономический журнал. – 1992. – № 7. – С. 65 – 67.
5. Организация управления и требования к гражданской службе в США // Вестник государственной службы. – 1992. – Август. – С. 61 – 66.
6. Акімов О. О. Концепт системогенезу професійної діяльності державних службовців // *Інвестиції: практика та досвід*. – 2018. – № 23. – С. 133 – 138.
7. Акімов О. О. Системогенез професійної діяльності державних службовців // Теорія та практика публічної служби : матеріали наук.-практ. конф., 21 грудня 2018 р., Дніпро / за заг. ред. С. М. Серьогіна. – Д. : ДРІДУ НАДУ, 2018. – С. 5 – 7.
8. Акімов О. О. Функціональні чинники системогенезу професійної діяльності державних службовців // *Інвестиції: практика та досвід*. 2018. № 24. С. 68 – 74.
9. Клименко І.В. Сучасні моделі компетенцій державних службовців: монографія / І.В. Клименко, О.О. Акімов, Е.А. Афонін. – Київ: Центр учбової літератури, 2016. – 176 с.
10. Akimov, O., Karpa, M., Parkhomenko-Kutsevil, O., Kupriichuk, V., & Omarov, A. (2020). Entrepreneurship education of the formation of the e-commerce managers professional qualities. *Journal of Entrepreneurship Education*, 23(S1).
11. Liudmyla M. Akimova, Nataliia L. Khomiuk, Ivan M. Bezena, Iryna L. Lytvynchuk, Olha Petroye (2020). PLANNING OF SOCIOECONOMIC Development of the Territories (experience of the European Union). *International Journal of Management (IJM)*, Volume 11, Issue 4, (April 2020). 638-646.

Людмила АКИМОВА

д. держ. упр., доцент, заступник Голови,
Національне агентство кваліфікацій

МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯМ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ДЕРЖАВИ В УКРАЇНІ

В сучасних умовах ринкових перетворень, важливим для будь-якої країни світу є насамперед, забезпечення економічної безпеки країни. Тобто, захист її національних інтересів від посягань з боку інших держав та негативного впливу внутрішніх та зовнішніх чинників. Проблема саме імплементації міжнародного досвіду державного управління забезпечення економічної безпеки держави постає надзвичайно гостро, оскільки в багатьох сферах суспільного життя ми використовуємо досвід країн світу не враховуючи особливості нашої країни.

Зважаючи на те, що система національної безпеки становить основу всієї безпеки України, саме економічна безпека займає в ній чільне місце. Вона виконує певні функції, функціонує за певними принципами, є матеріальною основою національної суверенності нашої держави, яка в свою чергу визначає можливості в забезпеченні інших видів безпеки.

Тобто економічна безпека – це підґрунтя для функціонування всіх інших її елементів, що входять у цю систему (макроекономічної, військової, фінансової, технічної, продовольчої, кадрової, соціальної, демографічної, інвестиційної, науково-технологічної, енергетичної, зовнішньоекономічної, виробничої, екологічної та ін.). Зважаючи на багатоаспектність поняття «економічна безпека» варто надати йому визначення. Економічна безпека сприяє створенню надійної та забезпеченої всіма необхідними засобами держави, захищеності національно-державних інтересів у сфері економіки.

Слід зазначити, що економічна безпека держави складається з різних видів безпеки в різних сферах господарювання: макроекономічна, фінансова, зовнішньоекономічна, інвестиційна, науково-технологічна, енергетична, виробнича, демографічна, соціальна, продовольча безпека. Крім того, політика економічної безпеки визначається на основі певних принципів, які створюють політичну і правову базу для оцінювання зовнішніх і внутрішніх загроз, формування національних економічних інтересів і стратегії економічної безпеки.

Порівнюючи законодавства України та Німеччини, Франції, Великої Британії та ін. країн-членів Європейського союзу можна визначити такі складові економічної безпеки: виробнича, демографічна, енергетична, зовнішньоекономічна, інвестиційна, макроекономічна, продовольча, соціальна, фінансова безпека. Беручи до уваги поняття та структуру економічної безпеки можна говорити про стратегію розвитку та

удосконалення економічної безпеки України та порівняння цієї стратегії з критеріями розвитку країн Європейського Союзу. Порівнюючи трактування поняття «економічної безпеки» в Україні та певних країнах Європейського Союзу можна сказати, що економічна безпека загалом розглядається як складова національної безпеки та направлена на усунення та попередження внутрішніх та зовнішніх загроз для забезпечення достатнього рівня життя населення створюючи при цьому взаємодію між органами державної влади та приватними суб'єктами господарювання [1] Виходячи з цього ми вважаємо, що варто розглянути системи та моделі забезпечення національної безпеки, які застосовуються в країнах світу (рис. 1.). З рис. 1. ми бачимо, що існують наступні системи та моделі забезпечення національної безпеки, які застосовуються в країнах світу: 1) американська – орієнтована на поєднання зовнішньої та внутрішньої безпеки, яку використовують за взірцем більшість держав; 2) японська – з акцентом на внутрішню соціальну безпеку; 3) китайська, яка є найконцентрованішим виразом систем безпеки держав, що здійснюють будівництво соціалістичного суспільства; 4) системи, властиві державам, які нещодавно здобули незалежність, а також здійснюють глибинну переорієнтацію свого розвитку [2].

Рис. 1. Системи та моделі забезпечення національної безпеки країн світу

Джерело: складено автором на основі [3 – 4; 6 – 21]

У концепцію економічної безпеки в якості основних цілей поряд з традиційним положенням про захист секретів від іноземних спецслужб були введені положення про забезпечення національних економічних інтересів в конкурентній боротьбі з суперниками на світовій арені і про захист «лідуючих позицій в технологічних сферах», а «збереження економічної потужності» прямо пов'язується з проведенням заходів щодо забезпечення економічної безпеки [5].

В просторі Європейського Союзу, економічна безпека розглядається та ставиться до позиції об'єднання у світовій економічній системі. Саме ЄС диктує важливість європейської інтеграції з метою досягнення високого рівня конкурентоспроможності в умовах глобалізації. Кінцева мета ЄС забезпечення економічної безпеки в ЄС та формування повністю інтегрованої Європи з однаковим рівнем життя всіх країн учасниць. У контексті посилення соціально-економічного згуртування країн-учасниць ЄС, важлива роль належить Лісабонській стратегії. Відповідно до вищезгаданого документа, основними пріоритетами у напрямку зміцнення економічної безпеки країн-членів ЄС та в цілому європейського континенту мають стати: принцип спільного програмування, який використовується в проектах міжнародного співробітництва, поліпшення інноваційної участі у напрямку зростання конкурентоспроможності економічних регіонів в цілому, розвиток сільських територій та посилення територіальної єдності за рахунок екстенсивного розвитку значної частини регіонів ЄС. Країни – члени ЄС мають значний позитивний досвід реалізації євроінтеграційних стратегій на регіональному рівні. За кордоном самоврядні органи мають багатий арсенал інструментів і важелів економічного, правового та фінансового впливу на відстоювання регіональних інтересів та забезпечення соціально-економічної безпеки територій.

Отже, з вищенаведеного, можемо зробити висновки про те, що кожна з країн, яка була проаналізована сформулила власне уявлення про економічну безпеку, визначила проблеми, які притаманні саме її економічній системі та за допомогою методів державного регулювання впроваджує ефективні кроки, щодо подолання негативних тенденцій. Станом на сьогодні, забезпечення економічної безпеки повинно бути головним з напрямів зовнішньої політики нашої країни. Якщо ми розглядаємо можливість імплементації міжнародного досвіду державного управління забезпечення економічної безпеки держави в Україні, то варто пам'ятати про те, що цей процес є надто трудомістким. Тобто, Україні не варто копіювати всю систему державного управління провідних країн світу, а необхідно врахувати певні, окремі елементи в побудові власної концепції та створення своєї ефективної моделі, яка буде спрямована на досягнення ефективності економіки.

Список використаних джерел

1. Акімова Л. М. Імплементация міжнародного досвіду державного управління забезпеченням економічної безпеки держави в Україні. Інвестиції: практика та досвід. Серія: Державне управління: журнал. – 2018. – № 19. – С. 94 – 98.
2. Нижник В. М. Економічна безпека України в системі євроатлантичних інтеграційних процесів : навч. посіб. Хмельницький : ХНУ, 2008. – 440 с.
3. Горбулін В. П., Зубарев В. В. Формування та реалізація державної політики у галузі наукової та науково-технічної діяльності в забезпечення національної безпеки і оборони. Стратегічна панорама : журнал. 2008. № 2. – С. 75 – 84.
4. Сухоруков А. І. Технологічна реструктуризація як напрям антикризової політики. Стратегічна панорама: журнал. Київ. – 2005. – № 3. – С. 83 – 90.
5. Liudmyla M. Akimova, Nataliia L. Khomiuk, Ivan M. Bezena, Iryna L. Lytvynchuk, Olha Petroye (2020). Planning of socioeconomic development of the territories (experience of European union). *International Journal of Management (IJM)*, Volume 11, Issue 4, (April 2020). 638-646.
6. Акімова Л. М. Теоретичні основи державного управління розвитком національної безпеки. Державне управління: удосконалення та розвиток: 2015. – № 5. – Режим доступу: <http://www.dy.nayka.com.ua/?op=1&z=1210>.
7. Акімова Л. М. Сутнісна характеристика основних загроз в економічній безпеці держави. Державне управління: удосконалення та розвиток. 2016. – № 10. – Режим доступу: <http://www.dy.nayka.com.ua/?op=1&z=1247>.
8. Акімова Л. М. Етапи становлення економічної безпеки держави: зарубіжний та вітчизняний досвід. Державне управління: удосконалення та розвиток. – 2016. – № 8. – Режим доступу: <http://www.dy.nayka.com.ua/?op=1&z=1246>.
9. Акімова Л. М. Напрями взаємоузгодження нормативно-правових актів щодо забезпечення економічної безпеки держави за соціальною та демографічною сферами національного господарства. Інвестиції: практика та досвід. 2018. № 16. С. 87–91.
10. Акімова Л. М. Методологічний базис державного управління забезпеченням економічної безпеки України. Інвестиції: практика та досвід. 2018. № 17. С. 67–71.
11. Акімова Л. М. Інструменти та діагностика умов забезпечення економічної безпеки держави інструментами державного управління. Інвестиції: практика та досвід. 2018. № 18. С. 62–66.
12. Акімова Л. М. Імплементация міжнародного досвіду державного управління забезпеченням економічної безпеки держави в Україні. Інвестиції: практика та досвід. 2018. № 19. С. 94–98. DOI: 10.32702/2306-6814.2018.19.94.
13. Акімова Л. М. Аналіз тенденцій розвитку економіки держави та їх вплив на економічну безпеку України. Інвестиції: практика та досвід. 2018. № 20. С. 71–75. DOI: 10.32702/2306-6814.2018.20.71.
14. Акімова Л. М. Вплив фінансових компаній на фінансово-економічну безпеку держави: міжнародний досвід. Інвестиції: практика та досвід. 2018. № 21. С. 95–100. DOI: 10.32702/2306-6814.2018.21.95.
15. Акімова Л. М. Аналіз гібридних загроз економічній безпеці України: міжнародний досвід та українські реалії. Інвестиції: практика та досвід. 2018. № 22. С. 110 – 115. DOI: 10.32702/2306-6814.2018.22.110.
16. Акімова Л. М. Оцінювання впливу основних інструментів державного регулювання на економічну безпеку України. Інвестиції: практика та досвід. 2018. № 23. С. 113 – 117. DOI: 10.32702/2306-6814.2018.23.113.
17. Акімова Л. М. Напрями удосконалення нормативно-правового забезпечення економічної безпеки держави. Інвестиції: практика та досвід. 2018. № 24. С. 57 – 62. DOI: 10.32702/2306-6814.2018.24.57.
18. Акімова Л. М. Державне управління як суб'єкт забезпечення економічної безпеки України: сутність та зміст. Інвестиції: практика та досвід. 2019. № 5. С. 110 – 115. DOI: 10.32702/2306-6814.2019.5.110.
19. Akimova L. M. State regulation of the financial services market in Ukraine / L. M. Akimova, A.V. Lysachok // *Public management : collection.* – № 1 (11). – 2018. – P. 29 – 45.
20. Akimova L. M. Role and place of economic security in the system of state regulation providing for national security of Ukraine. *Public management: collection.* – № (12). 2018. – P. 15 – 27.
21. Акімова Л. Державне регулювання фінансово-економічної безпеки суб'єктів господарювання /Л. Акімова, А. Лисачок // *Public management: collection.* – № 5 (10). – 2017. – С. 16–28.
22. Kalyayev, Anatoliy., Efimov, Gennadiy., Motornyy, Volodymyr., Dzianyy Rostyslav., Akimova, Liudmyla (2019) *Global Security Governance: Conceptual Approaches and Practical Imperatives.* International Business Information Management Conference (33rd IBIMA). Granada, Spain 10-11 April, 2019, pp. 4484-4495 [in Ukrainian].

Наукове видання

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ
ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ТА ЄВРОАТЛАНТИЧНОЇ
ІНТЕГРАЦІЇ УКРАЇНИ**

Матеріали 17-ї регіональної
науково-практичної конференції
(14 травня 2020 р., м. Дніпро)

В авторській редакції

Комп'ютерний оригінал-макет *О.М. Рудіка*

Підписано до друку 10.06.2020. Формат 60x84 1/16. Ум. друк. арк. 22,78. Обл.-вид. арк. 24,63. Тираж 100 пр.

Дніпропетровський регіональний інститут державного управління
Національної академії державного управління
при Президентіві України
Україна, 49044, Дніпро, вул. Гоголя, 29
Свідоцтво про державну реєстрацію
ДК № 1743 від 06.04.2004